

Helsingin festivaalit yksissä kansissa

Pääkaupunkiseudulla järjestetään vuosittain yli 80 taide- ja kulttuurifestivaalia. Kolme neljästä alueen asukkaasta on joskus osallistunut festivaalille, ja ne koetaankin tärkeäksi osaksi urbaania elämää. Kaupunkikulttuurin tutkija Satu Silvannon toimittama kirja *Festivaalien Helsinki* kokoaa yhteen urbaanin festivaalikulttuurin kehityksen, tekijät ja kokijat.

Helsingin ensimmäinen festivaali, suomalaisen musiikkikulttuurin tunnetuksi tekemiseen keskittynyt Sibelius-viikko järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1951. Monia eri taiteenlajeja esittelevä Helsingin juhlaviikot otti sen paikan vuonna 1968. Juhlaviikot oli pitkään kaupungin ainoa festivaali, kunnes 1980-luvulla syntyivät Liikkeellä Marraskuussa -nykytanssifestivaali, maailmanmusiikkia esittelevä ETNOSOI! sekä Rakkautta & Anarkiaa- ja Espoo Ciné -elokuva festivaalit. Lisäksi Piirtäjapäivistä tuli laajaa yleisöä tavoitteleva Helsingin sarjakuvafestivaali.

Varsinainen festivaalibuumi sai alkunsa 1990-luvun puolivälissä ja jatkuu yhä. Kulttuurivuosi 2000 tarjosi monelle tekijälle tarpeelliset lisäresurssit festivaalin perustamiseen. Tänäpä tapahtumien kirjo ulottuu dokumenttielokuvasta flamencoon ja mediataiteesta metallimusiikkiin. Festivaalien koko ja kohderyhmät vaihtelevat paljon. Oman alan uusimpien ilmiöiden esittely, kansainvälisyys ja vapaaehtoistyöntekijöiden suuri määrä ovat niitä yhdistäviä tekijöitä.

Kirjaa varten tehdystä asukaskyselystä käy ilmi, että vaikka nuoret ovat erityisen aktiivisia festivaalikävijöitä, niillä käyvät myös eri-ikäiset, erilaisissa ammateissa toimivat ihmiset, niin naiset kuin miehet. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta kokee festivaalien järjestämisen kaupungissa hyvänä asiana. Joka neljäs pitää niitä myös tärkeinä itselleen.

Julkaisussa paneudutaan lisäksi festivaalien ja kaupungin suhteeseen talouden, politiikan ja kaupunkitilan näkökulmista. Festivaalit on omaksuttu osaksi Helsingin kaupungin pyrkimyksiä taloudellisesti menestyväksi ja hallinnollisesti vahvaksi kulttuurikaupungiksi. Festivaalikenttä muuntuu kuitenkin jatkuvasti ja uusia tapahtumamuotoja syntyy, mikä tekee haastavaksi festivaalien hyödyntämisen esimerkiksi kaupunkimarkkinoinnissa.

Artikkelikokoelman kirjoittajat ovat kulttuurintutkijoita, -tuottajia, toimittajia ja taiteilijoita. Sen julkaisevat Helsingin kaupungin tietokeskus ja Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskus.

Lähde	Satu Silvanto (toim.) Festivaalien Helsinki – Urbaanin festivaalikulttuurin kehitys, tekijät ja kokijat (224 s.)
Lisätiedot	Projektitutkija Satu Silvanto, puh. (09) 310 36517 tai s-posti: etunimi.sukunimi@hel.fi
Käteismyynti	Tietokeskuksen kirjasto, Katariinankatu 3-5, sisäpiha, puh. (09) 310 36377
Tilaukset	tietokeskus.tilaukset@hel.fi, tai puh. (09) 310 36293
Hinta	20 euroa
LIITE	Kirjan sisällysluettelo

FESTIVAALIEN HELSINKI

Pekka Timonen ja Markus Laine: Esipuhe

Johdanto

Satu Silvanto: Tervetuloa kaupunkifestivaaleille! Urbanin festivaalikulttuurin nousu

Sara Kuusi: Ainutlaatuista ja ajankohtaista – katsaus helsinkiläisiin festivaaleihin

Festivaalit eilen ja tänään

Helsingin Juhlaviikot

Satu Silvanto ja Anu Oinaala: Sibelius-viikoilta Helsingin juhlaviikoille

– helsinkiläistä festivaalihistoriaa kuudelta vuosikymmeneltä

Seppo Nummi vuonna 1976: ”Hullun päähänpinttymä festivaalin alku”

Marianna Kajantie: Lasten juhlaviikot – taidetta lapsille isolla T:llä

Mikko Leisti: Art goes Kapakka – uusia tiloja ja näkökulmia taiteeseen

Musiikki

Pekka Hako: Kulttuurin takapajulasta musiikin eturintamaan

Satu Silvanto: ETNOSOI! etsii paikkaansa uudistuneessa festivaalikentässä

Anna Ruohonen: Tusovka-rock – musiikin avulla kohti positiivisempaa Venäjä-kuvaa

Tuomas Hellman: Festivaalijärjestämisen tuskaa?

Kuvat

Kirsi Raitaranta: Elokuva festivaalien Helsinki

Satu Silvanto: DocPoint – visiosta festivaaliksi

Florencia Quesada: Ensimmäinen Cinemaissä – latinalaisen ja karibialaisen elokuvan festivaali

Ville Hänninen: Piirtäjäpäivistä kansainväliseksi tapahtumaksi

– Helsingin sarjakuvafestivaali alan tuntosarvina

Esittävät taiteet

Pirjetta Mulari: Nykytanssifestivaalien kaksi vuosikymmentä Helsingissä – mitä seuraavaksi?

Katja Lundén: Oivalluksia ja elämyksiä Helsingin flamencofestivaaleilla

Tomi Purovaara: Sirkus aikansa kuvana Helsingin festivaaleilla

Satu Silvanto: Baltic Circle esittelee tuoreinta teatteria Itämeren alueelta

Katarina Metsälampi: Bravo! etsii uusia lastenteatterin muotoja ja tekijöitä

Tellervo Kalleinen: Amorph!03 – mikrovaltioiden huipputapaaminen

Kaupunkikulttuuri

Maija Merimaa: Yhteishengen festivaalit – kaupunginosatapahtumien vaiheita Helsingissä
Virve Sutinen: URB – yksi polku läpi monikerroksisen kaupungin
Nelli Korpi: Maailma kylässä – asiallinen festivaali

Mediakulttuuri

Minna Tarkka: Mediataidefestivaalit – tapahtuma mediana ja media tapahtumana
Minna Tarkka: PikseliÄHKY – festivaalilaboratorio
Netta Norro: Ääniradio 99,4 FM – tapahtumayleisöstä tapahtumaosallisiin

Tekijät ja yleisöt

Katri Halonen: Yleismies jantusista festarispecialisteiksi? Tapahtumatuottajan toimenkuvat
Satu Silvanto: Pääsylipunrepijästä infovastaavaksi – erään festivaalivapaaehtoisen tarina
Maaria Linko ja Satu Silvanto: ”Ilman festivaaleja stadi ei olisi stadi”
– festivaalit pääkaupunkiseudun asukkaiden silmin
Timo Cantell: Uusiutuva ja sitoutunut yleisö – tarkastelussa Helsingin juhlatuokkien kävijät

Festivaalikaupunki

Kimmo Kainulainen: Juureva festivaali ja vetovoimainen kaupunki
Pasi Mäenpää: Festivaalit ja kaupunkipolitiikan uusi kulttuuripuhe
Hanna Harris: Post-festival – muuttuvat kulttuuritapahtumat urbaanissa tilassa

Epilogi

Dragan Klaić: Festivaalien tutkimisen tärkeydestä

Lähteet

Kirjoittajat

Festivaaleja pääkaupunkiseudulla

